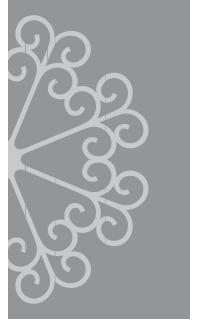

בית מדרש

450
בשבילי הפרשה

פרשת נשא תשפ"א

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	8:00
Brooklyn, NY	7:53
Chicago, IL	7:50
Houston, Texas	7:53
Johannesburg, S. Africa	5:08
Lakewood/Deal, NJ	7:53
London, UK	8:39
Los Angeles, CA	7:34
Manchester, UK	8:57
Monsey, NY	7:55
Montreal, Quebec	8:07
Passaic, NJ	7:55
Toronto, Ontario	8:24
Yerushalayim	6:58
Zurich, Switzerland	8:45

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

נשא

גר קטן

סנה' ס"ח ע"ב כתיב בגזל הגר אם אין לאיש גואל, ודרשו איש אתה צריך לחזור אחרינו אבל קטן אי אתה צריך לחזור עליו דבוראי אין לו בן. ומבואר דמשכחת לה גר קטן מה"ת. והקשו דגר קטן אינו אלא מדרבנן דקטן אין לו זכיה מה"ת. ות"י הגאון ר' אהרן זצ"ל לפי מה שכתב ש"ת ח"ס י"ד קפ"ד ושי"ז, לפי מש"כ בשו"ת הרא"ש כלל ט"ז א' דשיעור שנים בקטן הוא משיעורין דהלכה למשה מסיני והרמב"ם כתב בפ"ט ממלכים ה"י דבבני נח לא נאמר בהן שיעורין ולא נתנו שיעורין לבני נח ותו במצות דידהו כל שהוא בר דעת לאו קטן מיקרי וגדול הוא לשבע מצות בני נח. ולפ"ז ת"י הגאון ר' אהרן דלגירות א"צ אלא דעת גוי ובגוי הוא גדול כבר פחות מבן י"ג ומשכחת לה גר קטן מה"ת.

ולפ"ז כתב דהא דגר קטן שהגדילו יכולין למחות היינו שנעשה בר דעת (ובהוספה הביא כן מתוס' ר"ד שם בכתובות), והביא מרשב"א חולין י"ב דבעי קרא למעט קטן מחליצה דל"מ בבן ט' או י' שיש בו דעת.

אבל העירו דפשטא דגמ' וראשונים דהגדילו יכולין למחות היינו גדלות ממש, והוכיחו כן מהגמ' דלא דחה דמשכחת לה קנס וכתובה אם נתגייר אחר שהוא כבר בן דעת, דהוי מה"ת לפי ר' אהרן משום דא"צ זכיה, וא"כ גם הגדילו אין יכולים למחות, או דמשכחת לה בנתגייר פחות מזה ולא מיחה כשנעשה בן דעת, (כי הלא איירי בברייתא ומשנה בנתגיירו פחות מבן ג' וע"כ אינם בני דעת, אבל הקו' נימא דאיירי שהגדילו לבני דעת וא"א למחות), וע"כ דאף בגירות מה"ת מ"מ עד שהגדילו ממש יכולים למחות. ולכא' הטעם כי המחאה הוא בקבלת מצות והרי צריך קבלה שמחייב אותו בדיני ישראל ולכן עד גדלות ממש לא הוי קבלת מצות. מיהו לפ"ז לכא' שוב קשה קו' תוס' איך שייך גר קטן מה"ת, דאף דמצד זכיה הרי הוא גדול וא"צ דין זכיה אלא זוכה עבור עצמו, מ"מ תיקשי כיון דאין כאן קבלת מצות ומה"ת לא הוי גר. ואולי צ"ל לפ"ז כמ"ש ב"ש"מ דכיון דלא שייך אצלו קבלת מצות אינו מעכב וצ"ב.

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו בריצון במייל bishvileihalacha@themir.org

דברי הנהגותיו

דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל (ו, כג)

כותב הגאון רבי אפרים בורודיאנסקי זצ"ל (מפארי תלמידי הישיבה):

שמעתי שמחבר ספר אחד בא לבקש הסכמה ממרן רה"י הגאון רבי אברהם צבי קמאי זצוק"ל ה"ד אב"ד ור"מ מיר, שהיה משרידי הגדולים בדורות הקר דמים, ולא מצא בספר שום דבר חשוב חוץ מחידוש אחד אשר בגללו נתן לו הסכמה נלה בת על ספרו.

ואמר מרן הגרא"צ הרב ממיר מהו הדבר שממנו התפעל, אותו מחבר עמד על משמעות נוסח הב רכה הנאמרת לפני ברכת כהנים וציוונו לברך את

עמו ישראל באהבה, וצריך ביאור מה פשר תוס' פת המילה "באהבה"?

ופירש על פי דברי הגר"א שמבאר את נוסח חתימת ברכת אהבה רבה "הבוחר בעמו ישראל באהבה", לפי מה שאמרו במדרש שעם ישראל גדר לים מהמלאכים, שהמלאכים אינם מזכירים שם ה' אלא אחר שלוש תיבות: קדוש קדוש קדוש - ה', ואילו עם ישראל מזכירים את שם ה' אחרי שתי תיבות: שמע ישראל - ה'. לפיכך, אומר הגר"א, אנו אומרים לפני קריאת שמע "הבוחר בעמו ישראל באהבה".

ועל דרך זו פירש המחבר הנ"ל שהכהנים המזכירים את שם ה' כבר אחרי תיבה אחת: יברכך - ה', מקדימים משום כך ומודים על המעלה המיוחדת שלהם ואומרים: "וציוונו לברך את עמו ישראל באהבה".

בנין אפרים (ח"א, עמ' רמ"ז)

דברי הימים

זישם לך שלום

מרן רה"י הגאון רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל היה רגיל לומר שמידת השלום היא סגולה לכל השפעה טובה, וכי היא תריס בפני היצה"ר וחילותיו. לעומת זאת, פירוד ומחלוקת הם שורש כל רע, ועלולים להיות כהזמנה לטשן להשפיע השפעות קשות רח"ל.

בענין זה, היה מרן רה"י מביא את דברי רח"ל (גיטין נב.): "הנהו בי תרי דאיגרי בהו שטן כל בי שימשי, והוו קא מינצו בהדי הדדי, איק לע ר"מ להתם, עכבינהו תלתא בי שימשי עד דער ביד להו שלמא. שמעה לטשן דקאמר ווי דאפקיה ר"מ לההוא גברא מביתיה". היינו, שע"י שהשרה שלום ביניהם הצליח רבי מאיר למנוע את השפעת

היצר הרע ולא היתה לטשן דריסת רגל אצלם. מרן רה"י היה אוהב ורודף שלום. תמיד היה מוותר. הוא תבע מבני הישיבה לחנך את עצמם בדרך זו. הוא השרה אווירה של אהבה ואחווה. בתחילת זמן היה מקבל את פני הבאים לישיבה בברכת: "ברוכים הבאים למשפחת מיר".

בעת שנפתחה אחת המסגרות החשובות בישיבה, היתה דריכות והתרגשות מפתחת החבורה, אולם התעורר וויכוח בין מקימי הקבוצה בשאלה מי יעמוד בראש. הצדדים הגיעו למרן רה"י כדי שיכריע בענין. רה"י שמע את שני הצדדים ואמר להם: "יסוד היסודות של ישיבת מיר הוא ונפשית כעפר לכל תהיה", ממילא הכל צריך להיות מתוך שלום ואחדות, "אם תהיה מחלוקת ביניכם, אין שום טעם לפתוח את החבורה".

"בכל נפשך"

חובת התמדת ההתעלות

"איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה" (במדבר ו, ב).

וכבר נתקשו המפרשים מדוע נצרך הנזיר להביא קרבן חטאת אף שהשלים נזירותו בלא חטא. וביאר הרמב"ן (שם, יא): "ועל דרך הפשט, כי האיש הזה חוטא נפשו במלאת הנזירות, כי הוא עתה נזור מקדושתו ועבודת ה', וראוי היה לו שיזיר לעולם ויעמוד כל ימיו נזיר וקדוש לה' אלקיו, כענין שכתוב (עמוס ב, יא): 'ואקים מבניכם לנביאים ומבחוריהם לנזירים' – השוה אותו הכתוב לנביא, וכו', והנה, הוא צריך כפרה בשובו להטמא בתאוות העולם". ומבואר בדבריו, שלא זו בלבד שקבלת הנזירות איננה חטא, אלא מצוה רבה היא וקדושה נוראה חלה עליו. הוא נעשה קרוב לקב"ה - כעין דרגת נביא, דוקא משום שנזר ופרש מכל הבלי העולם. ודוקא משום כך הוא נחשב לחוטא.

ויש להבין, הלא אינו מוטל על אדם לקבל נזירות על עצמו, ורק מרצונו עושה כן. וכי כל מי שאינו נזיר ואינו פורש מענייני העולם חוטא וחייב קרבן? יתירה מכך, הלא אף כאשר נזיר זה קיבל על עצמו נזירות, היה זה מלכתחילה בהגבלה של שלושים יום, ומדוע נתבע על כך שלא קיבל על עצמו את הנזירות לכל ימי חייו?

החובה להמשיך להתעלות

ביאור הדבר, שכיון שכבר היה לנזיר ונעשה קדוש לתקופת זמן של שלושים יום, הרי כבר נתרוםם במדרגת הקדושה והפרישות, והיה עליו לבחור להשאר בקדושה זו כל ימי חייו, ואילו הוא שבחור שלא להמשיך בקדושה

בנזירותם וחלה עליהם החובה לשוב ולמנות את ימי הנזירות מתחילה, ומתוך שהיתה נזירותם מתארכת, היו שבים ומתחרטים מהנזירות. ואף שלא הלכו לחכם שיתיר להם את נדרם, מכל מקום נחשב קרבן האשם שהביאו, כאילו הביאו חולין בעזרה. שהרי גמרה דעתם לשוב מן הנזירות ואין כוונתם רצויה ולכן אף קרבנם אינו רצוי. אולם נזיר זה שבא מן הדרום, שכוונתו הייתה רצויה למאוד, סבר בזה שמעון הצדיק שאף אם יטמא ויצטרך לסתור את נזירותו ולשוב למנות, בודאי ימשיך בנזירותו היות וכוונתו הייתה שלימה לשם שמים.

רואים בזה יסוד נורא. אף שהרשעים מתחרטים מידי פעם ורוצים לכפר על עוונותיהם ומקבלים על עצמם נזירות, מכל מקום אין כוונתם רצויה. הם לא מקבלים על עצמם עול שמים בקביעות, אלא רק לתקן את מעשיהם לפי שעה ולהשקיט את מצפונם. מי שחוזר בתשובה באמת ובתמים, רואים זאת עליו, כפי שראינו באותו שבא מהדרום שהיה ניכר בו שמקבל על עצמו עול גמור, ונכנע באמת ובתמים לעבודת ה', ולפיכך הסכים שמעון הצדיק לאכול מקרבנו.

דרגתו וקדושתו של הנזיר

אחר ימי הנזירות, נצטווה הנזיר (במדבר ו, יג - יד): "וזאת תורת הנזיר, במלאת ימי נזרו יביא אותו אל פתח אהל מועד וגו' וכבשה אחת בת שנתה תמימה לחטאת ואיל אחד תמים לשלמים".

במשנה בנדרים (ט, א) שנינו, שהרוצה לקבל עליו נזירות ושבועה ואומר 'כנדרי רשעים', הרי זה חל. משום שרשעים דרכם לנדור. אולם אם אמר 'כנדרי כשרים', לא אמר כלום, משום שאין דרך כשרים לנדור. אמנם אם אמר 'כנדבותם' הרי זה חל, לפי שדרך הכשרים לנדב.

ונתבאר בגמרא (שם, ב) שבנדר יש חשש שמא יאחר לשלמו עד שיעברו ג' רגלים. אולם הכשרים נהגו כהלל שהיה מביא את בהמתו לפתח העזרה, מקדיש, ושוחט אותה מיד. הוסיפה וביארה הגמרא, שאף בקבלת הנזירות ישנו חילוק בין רשעים לצדיקים, וכפי שמצינו בשמעון הצדיק שאמר: "מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד. פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקוצותיו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו: 'בני, מה ראית להשחית את שערך זה הנאה', אמר לי: 'רועה הייתי לאבא בעירי, הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם', אמרתי לו: 'רשע, למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, במי שהוא עתיד להיות רימה ותולעה, העבודה שאגלחך לשמים'. מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, אמרתי לו: 'בני, כמון ירבו נזורי נזירות בישראל'".

ובגמרא נתבאר חששו של שמעון הצדיק, לפי שהיו שתהו והתחרטו על חטאיהם ומתוך כך קבלו על עצמם נזירות, והיו נטמאים

עליו את נזירותו חלה עליו קדושה שבכוחה להביאו לידי השראת השכינה. ולכך קראתו התורה בשם זה - מלשון 'נזר' ו'כתר', להורות על עיקר מעלתו, שהיא בבחינת מלכות.

ועל פי דברים אלו מובן היטב חומר התביעה המוטלת על הנזיר לבל יפסיק את נזירותו, לאחר שראה שביכולתו להעפיל לדרגה כה נשגבה ומרוממת.

מעלתו ורוממותו של בן תורה

אמנם נראה, כי גם מבלי להיות נזיר ממש, אפשר להשיג מדרגות גבוהות ולהתרומם ביותר. מי שמקבל על עצמו עול תורה, ונהיה 'בן תורה', הריהו זוכה להגיע למדריגה אחרת, גבוהה ומרוממת יותר. וכן מצינו בגמרא (פסחים סח, ב): "רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תילתא [ביקש מבני ביתו שיכינו לו לסעודתו בחג העצרת עגלה מובחרת, משום שמחת החג] אמר, אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא". ופירש רש"י (שם, ד"ה אי לאו האי יומא): "שלמדתי תורה ונתרוממתי, הרי אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף, ומה ביני לביןם". ומבואר שאף שרב יוסף היה ככל אדם טרם שלמד וכפי שמעיד על עצמו, מכל מקום לאחר שלמד הריהו נעשה לאדם אחר - מרומם יותר.

וכן מצינו במדרש (דבר"ר פ"ח, ב): "הלכה, אדם שעומד לקרות בתורה וכו' אמר הקב"ה, אם ברכת את התורה, לעצמך אתה מברך. מנין, שנאמר (משלי ט, יא): 'כי בי ירבו ימין ויוסיפו לך שנות חיים' ואם תאמרו שמא לדעתכם נתתי את התורה, לא נתתי אותה אלא לטובתכם, שמלאכי השרת נתאו לה ונעלמה מהן וכו' אמר להם: בני, ממלאכי השרת היא נפלאה, אבל מכם אינה נפלאה".

ותמה בזה המילואי אבן (סוף ספר איל המלואים, פרשת נצבים עמוד 86), כיצד היה אפשר להעלות על הדעת שהתורה ניתנה לדעת האדם, וכי יש סברא לומר שהבורא יתברך שהוא טוב ומטיב נתן לנו את התורה שלא לטובתנו. ותיירץ. שכיון שחז"ל בתחילת דבריהם עוסקים בדין ברכת התורה, היה אפשר לחשוב שהתורה ניתנה לבריות רק כתבלין כנגד היצר הרע, כעין תרופה בעלמא, בכדי שלא ניכשל בעבירות, אולם אין בה מעלה לכשעצמה, וממילא מן הדין לא היו

להזדרז ולקבל עליו את עול המצוות.

יכולת האדם להוסיף קדושה על עצמו

נראה לבאר בדרך נוספת את חומר חטאו של הנזיר, וחובתו להביא קרבן חטאת. האבן עזרא (במדבר ו, ז) ביאר את הטעם שנזיר נקרא 'נזיר', שהוא מלשון נזר, כתר, וכמשמעות לשון הכתוב (שם): "לאביו ולאמו ולאחיו לא יטמא להם במותם כי נזר אלוקיו על ראשו". והיינו משום שכל בני האדם הם עבדים לתאוותיהם, ואילו הנזיר, חופשי מתאוותיו המצויות, ולפי שכבר אינו 'עבד' הרי הוא נחשב כ'מלך' שעטרת מלכות לו לראשו. הרי שקדושת ומעלת נזיר כה גבוהה, עד שהיא נמשלת למלכות.

עוד מצינו בענין קדושת נזיר, בדברי הבעל הטורים לענין איסור טומאת מת בנזיר, שהרי הנה מצינו בנזירות שלושה דינים. א. איסור שתיית יין ב. מצות תגלחת, ג. טומאת מת. והקשה מרן ראש הישיבה הגר"ח שמואלביץ זצ"ל (שיחות מוסר מאמר, 'קדושת הנזיר'), בשלמא איסור שתיית היין מובן היטב משום שעניינו הוא פרישות והרחקה, כפי שמצינו בדברי חז"ל (סוטה ב, א) ש"כל הרואה סוטה בקלוקלה יזיר עצמו מן היין". איסור תגלחת אף הוא מובן היטב, משום שעניינו הוא ביטול נוי, ופרישה מהיופי הגשמי. אולם מדוע אסרה התורה על הנזיר את טומאת המת, הלא אין בכך כל פרישות, ואדרבה, זכרון המיתה מביא את האדם לידי יראת שמים, כפי שנאמר בקהלת (ז, ב): "טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה, באשר הוא סוף כל האדם", ועל זה הוסיף שלמה המלך וכתב (שם): "והחי יתן אל לבו", ומצינו במדרש רבה (קה"ר פ"ז, ה): "אלו הצדיקים שנותנין מיתתן כנגד ליבן", הרי שיש תוספת מעלה רוחנית בהתדבקות לענין המת. ומדוע אסרה התורה על הנזיר להיטמא למת.

והביא בזה מרן ראש הישיבה הגר"ח זצ"ל, את דברי בעל הטורים (במדבר ו, ו) בענין איסור טומאת מת לנזיר, שחששה התורה שכיון שאפשר שתשרה עליו שכינה מחמת קדושתו, יאמרו הבריות שאין זה אלא משום שהוא דורש אל המתים. ולכך אסרה התורה את טומאת המת על הנזיר, בכדי למנוע לזות שפתיים.

נמצינו למידיים דבר נורא! שכיון שקיבל

זו, אלא לרדת בחזרה לחיים של גשמיות ופשטות, הרי ויתר בכך על דרגתו המרוממת ועל קרבת ה' המיוחדת שזכה לה. איך אדם שהשיג מדרגות וקירבת ה' יכול להפסיק עם זה!?

- על כך נתבע הנזיר. רוממות, קדושה, אי אפשר להפסיק!

נמצינו למידיים מדברי הרמב"ן, שאף שאין כל חסרון באורחות החיים המצויות אצל כלל בני אדם, ואין כל חטא כאשר חיים בפשטות ועל פי תורה, מכל מקום מי שהחל להתעלות בעבודת ה' בדרך המיוחדת של הנזירות, אסור לו להפסיק בהתעלות זו, והפסקה זו היא בכלל 'חטא'.

יסוד לכך מצינו בענין גוי הרוצה להתגייר, דאיתא בגמרא (יבמות מח, ב): "תניא וכו' מפני מה גרים בזמן הזה מעונין ויסורין באין עליהן וכו' מפני ששהו עצמם להכנס תחת כנפי השכינה". משמע, שאף אם קיימו קודם לגירות את שבע מצוות בני נח ולא חטאו, מכל מקום נענשים על עיכוב הגירות עצמו. והקשה בהגהות יעב"ץ (שם), הלא לא מצינו שגוי נצטוו לקיים את כל תרי"ג המצוות, ומדוע נתבעו על כך. ותיירץ שכיון שהסכימו בדעתם בלב שלם לקבל עליהם להכנס תחת כנפי השכינה, הרי זה כעין נדרי צדקה, ונתחייבו לקיים את נדרם ולהתגייר, ועל כן גר שנתעצל והשתהה עד שהוציא מחשבתו אל הפועל, הריהו חוטא בזה, ויענש.

ויש לעיין, הלא פרשת נדרים נאמרה לישראל ולא לגוי, וכפי שמבואר בדברי תוספות (נזיר סא, ב, ד"ה הניחא) ואין הגוי בכלל האיסור ד'בל יחל דברו' (וכן מצינו בדברי רע"א ע"ז ה, ב, גלהש"ס) ומדוע נענש כאשר נשתהה מלהתגייר.

ועל פי דברינו מבואר היטב, שאף שאינו מוזהר באיסור 'בל יחל', מכל מקום נתבע על כך שאינו ממהר להיכנס תחת כנפי השכינה, ולהוסיף קדושה כפי שחפץ בתחילה. והיינו כפי שנתבאר, ברגע שמגיע אדם למדרגה בקדושה וקירבת ה', הוא נתבע להתעלות לעמוד בה. וכשם שנזיר נתבע על שלא הוסיף לקבל על עצמו נזירות כל ימי חייו, כך גוי שחפץ להידבק בשכינה, והגיע מעצמו להכרה במציאות ה' ומדרגת כלל ישראל עד שמחליט בדעתו להתגייר, הרי הוא נתבע

שכיון שזכה אדם לראות בסוטה את קיום ההנהגה הניסית של חורבן הטומאה, עליו להוסיף וליטול מכך מוסר לעצמו, ולהתעלות בעבודת ה' על ידי עמל ויגיעה, כי מבלעדי זה, לא יוכל לזכות להגיע למאומה.

אמנם רבים פירשו, שכוונת הגמרא לומר, שכיון שראה את הסוטה לאחר שהתברר על ידי המים המאורים, בלא ספק, שהיא אכן זינתה תחת בעלה, הרי ממילא הוא נחשף למציאות של הפקרות נוראה, וטומאה ירודה, והוא עלול להיות מושפע מכך ולהגרר אחר זה, ולכן עליו לסייג עצמו, ולגדור גדרים שונים לבל יגיע אף הוא לטומאה זו ח"ו.

נמצינו למידים מה גדול כוחה של ראייה אחת, כאשר יכולה היא להביא את האדם עד לעבר פי פחת, ומעתה כמה עלינו להתבונן, להתחזק בשמירת העינים, ולהקפיד להסתכל בדברי קדושה ולא חלילה להיפך בדברי טומאה ומראות אסורים, ובזכות הקפדה זו נזכה לרוב שפע של סיעתא דשמיא.

כל בן תורה חייב לעשות ככל יכולתו על מנת להתעלות ברוחניות, ותביעה זו אינה כאותה המוטלת על כל יהודי פשוט. שהרי בן התורה כבר הגיע להשגות בגדלות, וראה כיצד התורה מקדשת את האדם ומזככת אותו, ולכן הוא נתבע יותר מאחרים, וכמו הנזיר שכבר הגיע למדרגה של קדושה ונתבע היאך מפסיק הוא מדרגה זו. ואפשר שמעשה שאצל אחרים הוא בכלל 'היתר' וללא פגם, אצלו הוא בכלל 'חטא', כשם שנזיר שמסיים את נזירותו נקרא 'חוטא'. ובפרט עתה, לאחר לימוד התורה בחג השבועות, שהוא יום מרומם ביותר שבו אדם מתעלה ונהיה לאדם אחר, חייבים אנו ביתר שאת לעמול ולהתחזק בעבודת ה' ולימוד התורה.

כוח השפעתה של ראייה

ראוי להוסיף בזה ענין נוסף, שנינו בגמרא (סוטה ב, א): "למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה, יזיר עצמו מן היין". ובפשטות כוונת הגמרא,

צריכים לברך עליה, כפי שהשונה מים לרפואה אינו מברך עליהם לפי שאינו נהנה מהם אלא רק בכדי לדחות הנזק מעליו.

ולזה השיב הקב"ה שאין הדבר כן, אלא שמלבד מעלת התורה כרפואה נגד יצר הרע, יש בה מעלה גדולה ונפלאה בפני עצמה. והוכיח זאת, ממה שנתאו המלאכים וחפצו בה, על אף שאין להם יצר הרע, ואינם חוששים שמא יבואו לידי חטא. הרי שיש לתורה חביבות מיוחדת, ולפיכך צריך לברך עליה את ברכת התורה.

מבואר בדברי חז"ל, שכח התורה גדול אף בכך שמרומם ומעלה את הלומד, ונותן לו תוספת של קדושה ורוממות, "לא נתתי אותה אלא לטובתכם". ומעתה אדם שמתרשל מלימוד התורה, מלבד שחוטא בשב ואל תעשה בביטול התורה, הרי הוא מוסיף ופוגם בהתעלותו הרוחנית, עד כדי שגודע בכך את האפשרות להתעלות, להתרומם ולהתקדש.

The Full Relationship with Torah

Harav Hagaon Shmuel Wolman Shlita

We find ourselves in the *tashlumim* days after Shavuos, as we reflect upon our *aliyah* from the Yom Tov and try to take it with us. It's easy to be swept into the enthusiasm of Zman Mattan Toraseinu and, over the Yom Tov of Shavuos, renew our *geshmak* in Torah. But now we are tasked with finding ways to hold onto this enthusiasm. Most people are able to be *ה'ה*, but the real test is: *ימים במקום קדשו* — who can actually maintain that *aliyah* and keep it going throughout the year?

The chassidische *sefarim* teach that the main *avodah* of Shavuos is not during the Yom Tov itself, but rather after the Yom Tov, through *לכם* *שובו*, taking all the inspiration and commitments back home with us.

I would like to share a fundamental insight that can shed light on our entire approach to *limud haTorah*.

Parashas Nasso discusses the responsibility of the Levi'im to transport the Mishkan, and the Torah tells us that although most of the Mishkan was transported using wagons, the *aron* had to be carried on the shoulders of the children of Kehas, as the *passuk* says: *בְּכַתְּףֵי יִשָּׂאוּ*. The Gemara (*Sotah* 35a) tells us that Dovid Hamelech erred and transported the *aron* on a carriage, and the Gemara explains that this was a reaction to Dovid's referring to Torah as *zemiros*, as he says, in *Tehillim*: *הָיוּ לִי תְּהִלָּה*. Dovid Hamelech was describing how, in his most vulnerable moments, when he was running away from his enemies, the Torah was like *zemiros* that provided comfort.

He was faulted for this, however, as the Gemara quotes the Eibishter as saying:

דברי תורה שכתוב בהן התעניף עיניך בו ואיננו, אתה קורא אותן זמירות?
הריני מכשילך בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותו.

Clearly, there was something fundamentally wrong with Dovid referring to *divrei Torah* as *zemiros*, for as a result Hakadosh Baruch Hu made him err in the halachah of *בְּכַתְּףֵי יִשָּׂאוּ*, which even *cheder* boys know.

This Gemara is puzzling on several counts. First of all, what's so bad about calling Torah *zemiros*? Isn't it praiseworthy to highlight the Torah's ability to bring comfort and solace to a person's unsettled frame of mind?

Furthermore, why did Hakadosh Baruch Hu respond by causing Dovid to forget the halachah of *בְּכַתְּףֵי יִשָּׂאוּ*? How is that *middah kneged middah*? And lastly, why does the Gemara emphasize that Dovid was made to forget something that even *tinokos shel beis rabban* know?

Not Only the Excitement

It is possible that Chazal are teaching us a very important lesson regarding our approach to *limud haTorah*. Often, when we observe great *talmidei chachamim*, we see their incredible *ahavas haTorah*, and how they view Torah as the most exciting occupation in the world. They could literally "lick" a Tosafos — that's how intensely they enjoy the sweetness of Torah. Upon seeing this, we think to ourselves: That's what it's all about! It's about *cheshkas haTorah*! And we understand that if we, too, would enjoy Torah so deeply and make it our most exciting pursuit, then automatically we will do nothing but learn all day and night. That, we assume, is the secret to our relationship with Torah: Just love it and everything else will follow.

The Ponovezher Rav famously pointed out that we find two very distinct references to Torah — one *passuk* says: *וְנִעְתָּה כְּתַבּוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת*, and another *passuk* says: *תּוֹרָה צְנָה לָנוּ מִשָּׁה*. The first *passuk* very much stresses the *shirah* aspect of Torah — the sweetness, the longing. And that is a vital element in our relationship with Torah — we need to feel desire to learn, we need to open a *blatt* Gemara because we are thirsty and we can't wait to enjoy a *geshmakeh* Tosafos. We need to get intoxicated from R' Chaim Brisker's two *dinim* and taste the depth of a Sfas Emes.

But we cannot forget that there's another dynamic in our relationship with the Torah that's just as vital, and that is the other *passuk*: *תּוֹרָה צְנָה*. This refers to the mandate to learn Torah, the *shibud* to Torah, the requirement to learn that does not hinge on our *geshmak* in Torah. We need to learn even when we are not in the mood. Even when the *sugya* seems too hard, or we have a hard time relating to it, or we're distracted by a different *shirah*, we need to continue to learn because of the obligation: *תּוֹרָה צְנָה לָנוּ מִשָּׁה*.

This idea can be confusing, for when we see *gedolei Yisrael's* overarching

ahavas haTorah, we can easily conclude that this is the secret of how they reached their *madreigah* in Torah. And the storybooks often stress that aspect, which typically comes along with spectacular stories. But truth be told, it's only half the story. The other half is no less pivotal, and that is the steadfast commitment to learn every possible moment, with consistency and devotion that are independent of one's *ahavas haTorah*.

The Ponovezher Rav teaches us that Torah is far more than a mitzvah — it is a relationship, and as such it follows the pattern of every relationship, in the sense that it requires passion and commitment.

There's no question that Torah is *geshmak* and can have a tremendous impact on a person, lifting his spirits and invigorating his mood — and that is what Dovid Hamelech expressed when he said: זמרות ה'יו לי חקיד; בבית מגורי. Dovid was describing this aspect of Torah that provided that pick-me-up feeling in his most trying and vulnerable moments. Evidently, however, Hakadosh Baruch Hu felt that Dovid Hamelech's description intimated that Torah is nothing more than an alcoholic's bottle, as though we learn Torah solely for the pleasure and comfort that it provides.

Although this is indeed an element of Torah, it is a grave error to limit Torah to that alone and forget the fundamental aspect of our *shibud* to the Torah. Torah is so much more than a *geshmakeh* pastime that provides intellectual stimulation; Torah requires tremendous commitment and total subordination, both in our willingness to devote every free moment to it and in our making every effort to understand its wisdom.

Hakadosh Baruch Hu's rebuke to Dovid Hamelech was: Have you reduced Torah to a *geshmakeh* song? Torah is the pinnacle of *chochmos*, and a person needs to muster every ounce of mental effort to both understand the Torah and maintain the relentless consistency that *limud haTorah* requires.

Middah kneged middah, Hakadosh Baruch Hu made Dovid Hamelech err in this very aspect of Torah, by allowing the *aron* to be transported in a wagon as opposed to on people's shoulders. The message was that the *aron*, which represents Torah, is not just a *geshmakeh* thing that we take along with us; it's something that we need to carry on our shoulders. We need to undertake the responsibility of Torah and carry its weight on our shoulders.

What Every Cheder Yingel Knows

We can now understand why Dovid was made to err in something that even *tinokos shel beis rabban* know. The point was not to shame Dovid by showing that he was missing something that was obvious even to little children, but rather to drive home the essence of what he was missing. After years of learning Torah, a person can become very attached to Torah, experiencing such excitement and *geshmak* in Torah that he can lose sight of the other, fundamental aspect of Torah. Hakadosh Baruch Hu's message to Dovid Hamelech was: Yes, you have reached an unusual *madreigah* of *geshmak* in learning, and you relate to Torah as your favorite pursuit that keeps you afloat — but your *shibud* and *achrayus* to Torah is lacking. You're missing the aspect that even a *cheder yingel* understands, for while the *cheder yingel* has not yet reached true *ahavah* and *cheshkas haTorah*, he does understand the *shibud* aspect of Torah: that he needs to go to school, that he needs to sit in class and learn until the bell rings even if he has no *cheshek*.

That was Hakadosh Baruch Hu's message to Dovid: Yes, you love Torah, and it's your song, it's the lyrics that carry you through your life. But what about your *chashivus* for the *shibud* of Torah, which is symbolized by the *aron* needing to be carried as a perpetual load on your shoulders? This is a concept that even a child relates to, and that is why Dovid was made to err in this halachah specifically.

There's a critical lesson here that can greatly alter our approach to *limud haTorah*. On some days, *ahavas haTorah* will motivate us to learn; in fact, our sheer longing for Torah might propel us to learn even when other responsibilities, such as *parnassah* or *tzorchei tzibbur*, might exempt us. But we can never rely on that motivation alone and reduce Torah to a *geshmakeh* activity that we engage in when we can enjoy it. Rather, like every other relationship, Torah needs to come with loyalty, faithfulness, and dedication even when we don't specifically feel the *geshmak*, and even with it is competing with other distractions.

As we try to take our Shavuos *hisorerus* with us, we must remember that there are two distinct aspects to our *limud haTorah*, both of which are equally crucial to forging a healthy and complete relationship with the Torah, which will, in turn, create a real *dveikus* in the Torah's Giver.

Gut Shabbos.

The advertisement features a central image of a journal cover for Yeshivas Mir, Jerusalem. The cover is white with a blue spine and contains the title 'אחריות' (Achariyus) in large blue Hebrew letters. Below the title, it reads 'YESHIVAS MIR YERUSHALAYIM' and 'OUR MIR OUR TORAH OUR ACHRAYUS'. At the bottom of the cover, there is a date stamp: '05 30 21' (May 30, 2021) and 'BELL WORKS . HOLMDEL NJ'. To the right of the journal cover is a white box with a red banner at the top that says 'EXTENDED'. Below the banner, the text reads: 'JOURNAL AD DEADLINE SUNDAY MAY 23 12:00 PM'. Underneath, there is a blue button that says 'PLACE YOUR AD TODAY'. Below that, the contact information is listed: '@ DINNER@THEMIR.ORG', 'THEMIR.ORG/DINNER', '718.972.0500', and '718.851.1999'.